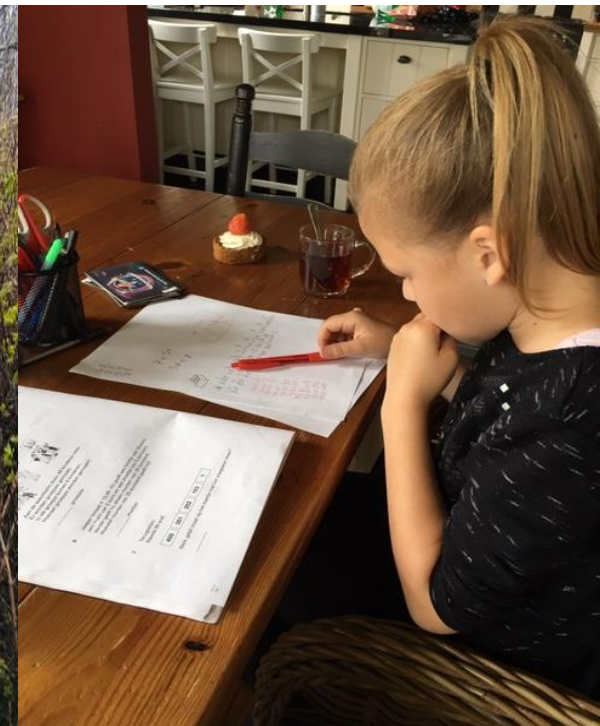

Wat kunnen we leren van onderwijszorgboerderijen?

Doen-Dag Met Andere Ogen: 24 November 2023

Jan Hassink WUR

Maria de Ruiter Landzijde

Iedereen binnenboord door de inzet van de groene leeromgeving

Jan Hassink, Jan Willem Veerman,
Ronald De Meyer, Marion van Binsbergen,
Renate Wesselink

Jan.Hassink@wur.nl

KOHNSTAMM
INSTITUUT

Aanleiding voor het NRO project

- Groot aantal schooluitvallers, “thuiszitters” (4790)
- 400 leerlingen krijgen onderwijs en zorg op de boerderij
- Ervaringen heel positief; gebrek aan erkenning; regelgeving die belemmerend werkt
- Diversiteit in hoe onderwijs op de boerderij eruit ziet
- Geen systematisch overzicht van kenmerken leerlingen en uitkomsten
- Sterke motivatie werkwijze en impact te onderbouwen en te verantwoorden

Doel en opzet van het onderzoek

Hoofdvraag

Draagt de samenwerking tussen onderwijs en zorgboerderijen bij aan een gunstiger toekomstperspectief van leerlingen die zijn uitgevallen?

Deelvragen

- Kenmerken leerlingen,
- Hun ontwikkeling tijdens de boerderijperiode,
- Werkzame elementen op de boerderij

Opzet

- 56 leerlingen van 11 boerderijen in NL, gemiddeld 10 jaar, 77% jongens
- Vragenlijsten voor ouders en leerkrachten, ingevuld bij aanvang, tussentijds en einde boerderijperiode
- Interviews met ouders, leerkrachten en leerlingen (voor 21 leerlingen)

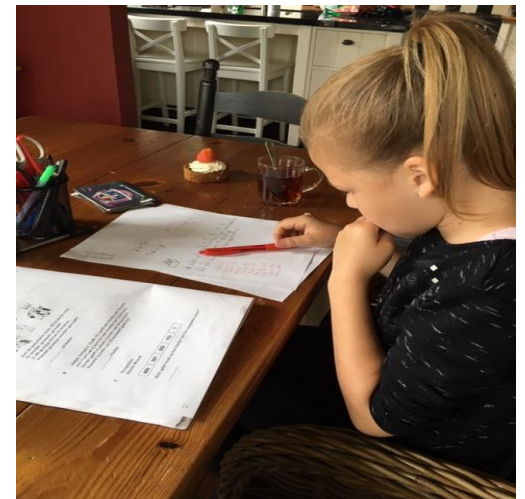
Visie onderwijszorgboerderijen

Visie waaruit onderwijszorgboerderij ontstaan is

- Ieder kind kan leren
- Ieder kind heeft recht op onderwijs
- Gelijke kansen
- Huidig schoolsysteem voldoet niet voor bepaalde groep
- Dagbesteding mag niet 'eindstation' zijn voor jonge kinderen
- Plek bieden om 'weer tot leren te komen'

Visie op uitvoer van onderwijszorgboerderij

- Onderwijs en zorg afgestemd op kind
- Integratie van onderwijs en zorg
- Professioneel

Hoe ziet onderwijszorg arrangement eruit

- Afwisseling “traditioneel” leren en andere activiteiten
- Individueel doelen stellen en evalueren
- Gebruik maken van boerderij, dieren en groen

Verschillen in:

- Mate waarin onderwijszorgarrangement vanaf begin afwijkt/overeenkomt met schoolse setting
- Klasje of meer individueel onderwijs
- Aantal leerlingen
- Uitvallers en leerlingen die nog niet zijn uitgevallen
- Samenwerking met onderwijs

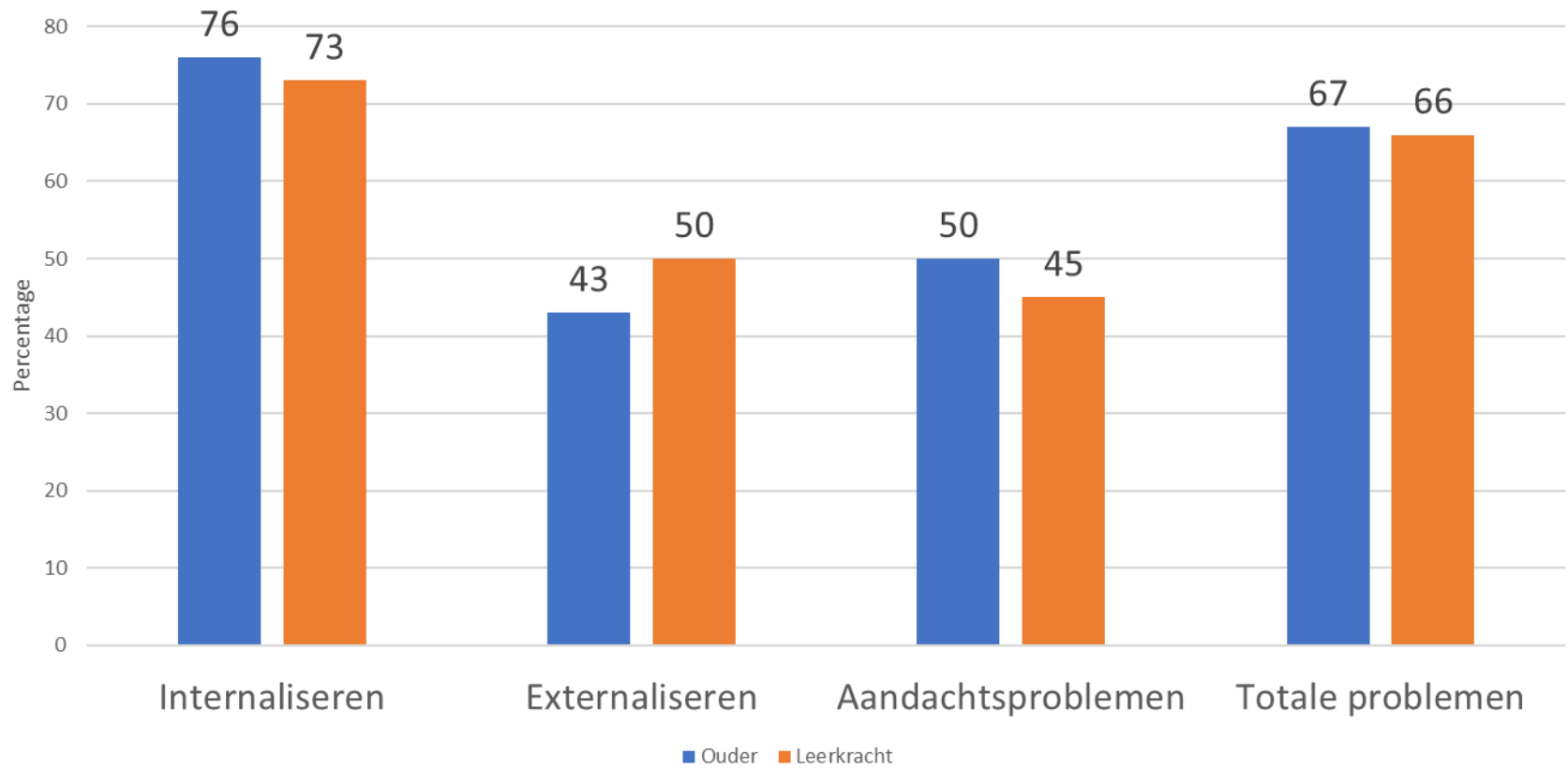
Om wat voor leerlingen gaat het?

Algemeen: leerlingen die **uitgevallen** zijn op school, met **complexe** problemen (leer- én gedragsproblemen) van vaak **langdurige** aard, die ook het nodige hebben **meegemaakt**

- Meerdere scholen gehad (2 tot 5): **47%**
- Thuiszitters: **73%**
- Jeugdhulp bij aanmelding: **66%**
- Leerachterstanden basisvaardigheden (lezen, spellen, rekenen): **59%**
- Licht verstandelijke beperking ($IQ \leq 85$): **36%**
- (Vermoeden van) psychiatrische problematiek: **91%**
 - o.a. Autisme (**55%**), ADHD (**34%**), Trauma (**29%**); ≥ 2 problemen (**66%**)

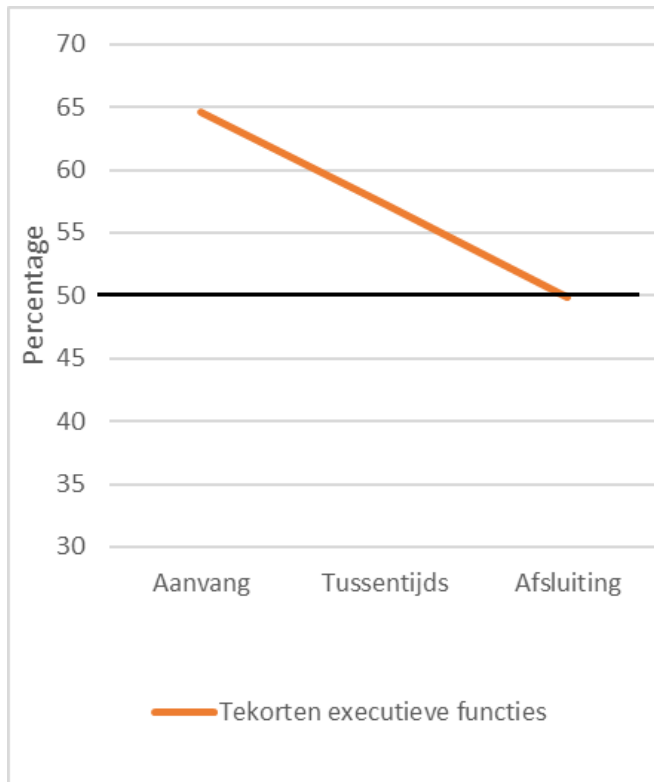
Kenmerken leerlingen (probleemgebied)

Emotionele en gedragsproblemen

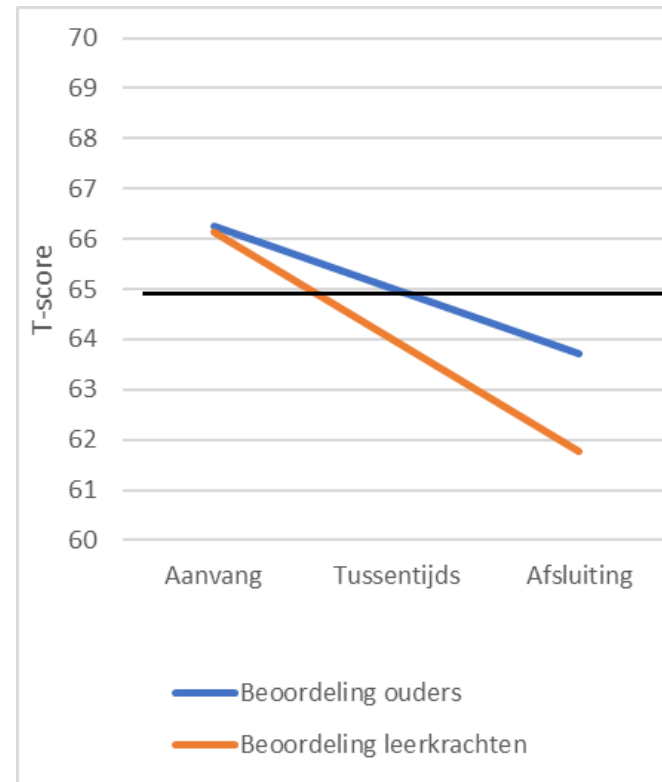

Afname problemen

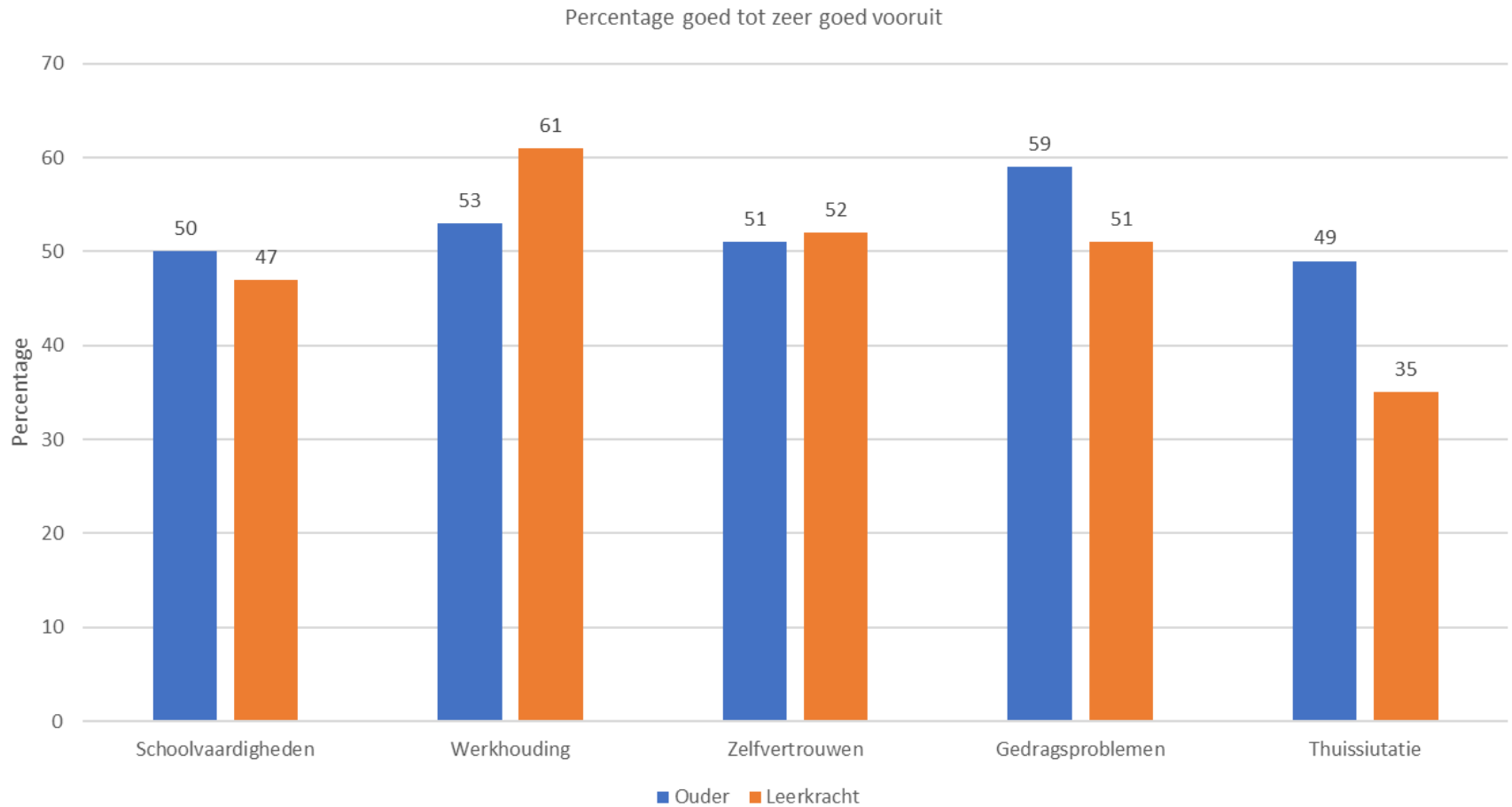
Problemen executief functioneren

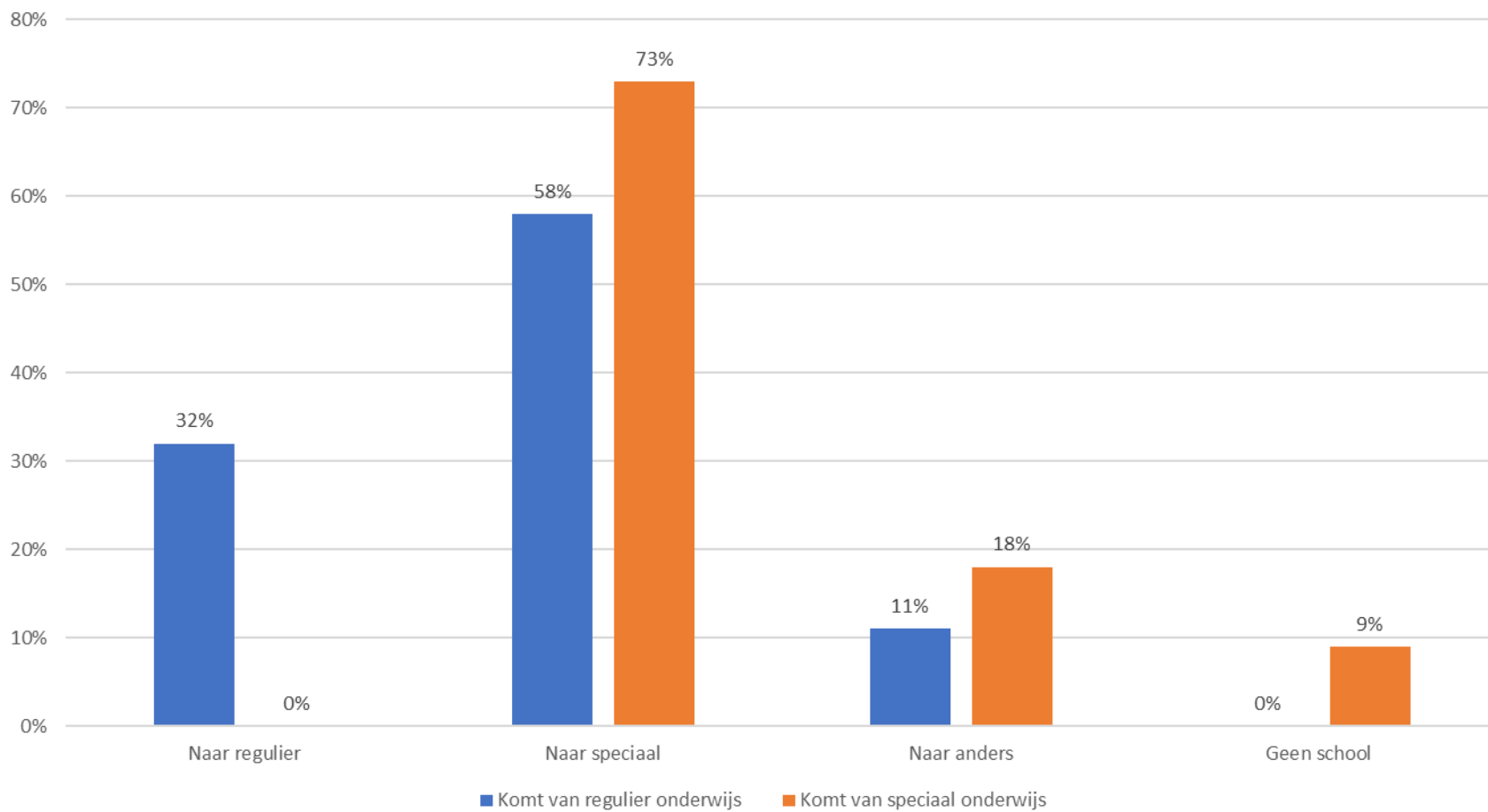
Problemen sociaal-emotioneel functioneren

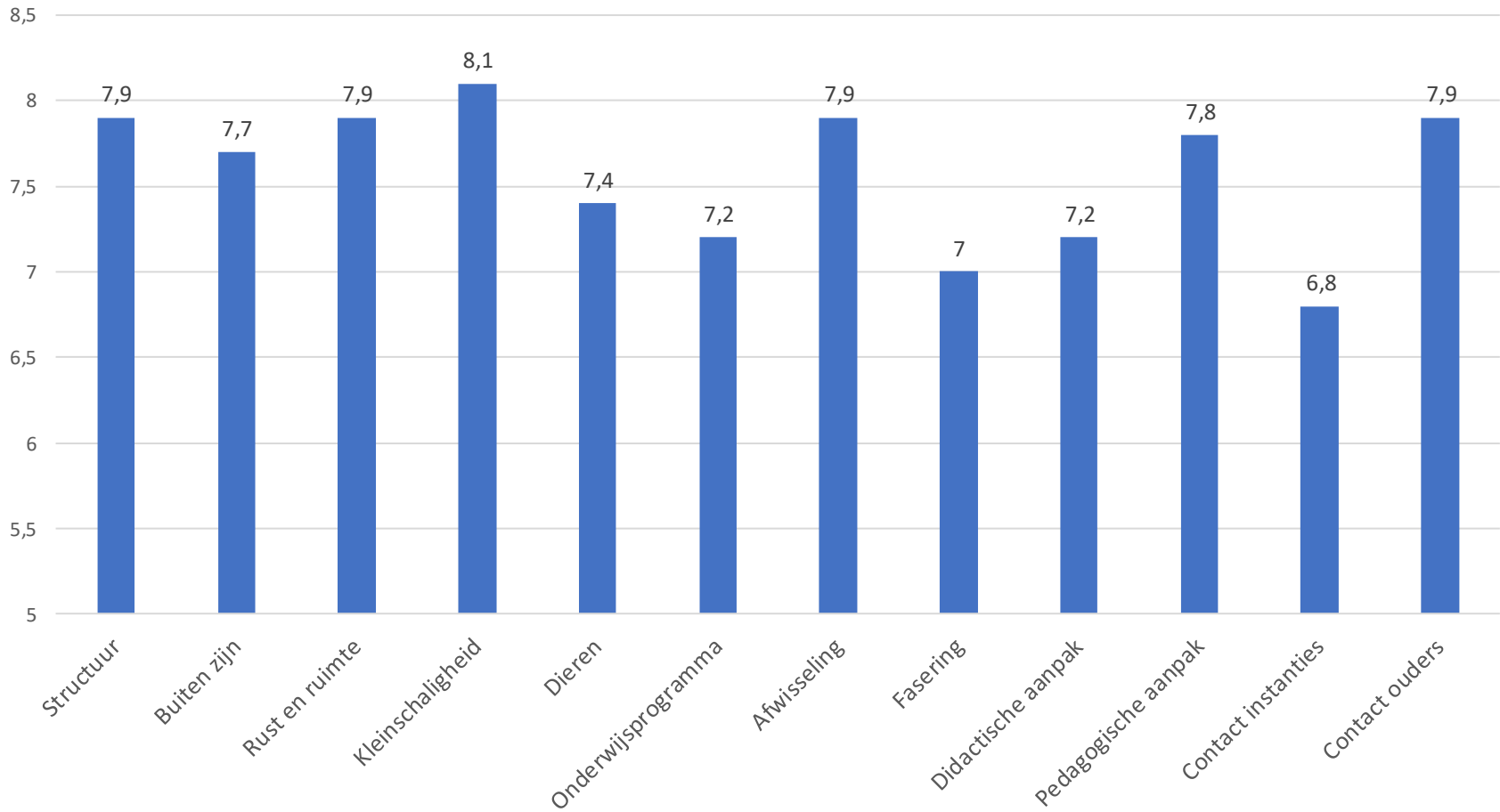
Ontwikkeling

Uitstroom leerlingen

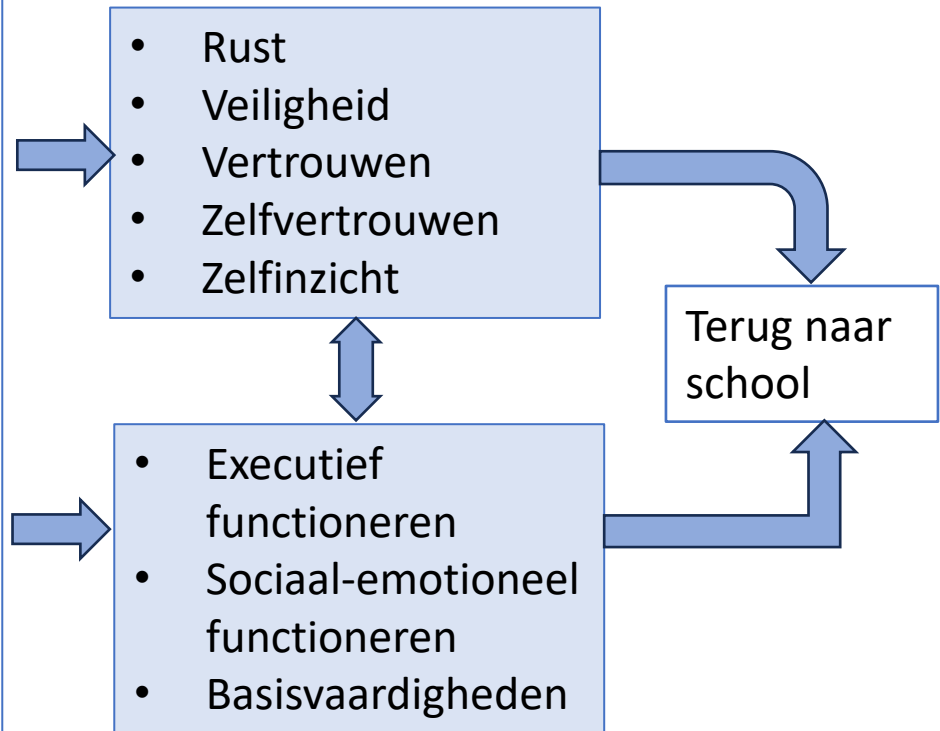

Gemiddelde van werkzame kenmerken van onderwijszorgprogramma

Wat werkt voor deze leerlingen?

- Niet-schoolese groene omgeving
- Gepassioneerde betrokkenheid begeleiders
- Aansluiten bij wat een leerling kan en wil
- Kleinschaligheid, 1-op-1 begeleiding
- Specifieke didactische en pedagogische methoden
- Contact met dieren
- Afwisseling school-buiten zijn-klassen
- Duidelijkheid en structuur
- Werken aan individuele emoties en gedrag
- Doelen stellen en evalueren

Belangrijkste conclusies

Onderwijszorgboerderijen combineren **ontwikkelingsgericht onderwijs** met **individuele zorg** en zetten de leerling centraal.

Onderwijszorgboerderijen **nemen belemmeringen voor het leren weg**, waardoor kinderen **weer tot leren** komen.

Met name belemmeringen door problemen in het **executief functioneren** en het **sociaal-emotioneel functioneren**.

Door de afname van deze problemen nemen de **werkhouding** en het **zelfvertrouwen** toe, wat maakt dat een **terugkeer naar een passende vorm van onderwijs** mogelijk wordt.

81% volgt na afloop onderwijs (66% speciaal, 15% regulier)

15% zorg- en onderwijscombi (dag, residentieel, boerderij)

5% geen onderwijs

Belangrijkste aanbevelingen

- Meer aandacht voor de thuissituatie
- Meer aandacht voor trauma
- Verdiepen inhoudelijke visie (“Behandelingstheorie”) en kwaliteitskader
- Aandacht voor preventie
- Stevige verbindingen met onderwijs én zorg
- Duidelijke afspraken financiering met scholen en gemeenten
- Noodzaak van follow-up

Buiten Gewoon Leren

Stichting Landzijde

Maria de Ruiter

**LAND
ZIJDE**

**BUITEN
GEWOON
LEREN**

Het begint met een zaadje.....

dat je wel moet planten

Je hebt maar 4 mensen nodig om te beginnen

- iemand vanuit de gemeente
- iemand vanuit het samenwerkingsverband
- iemand vanuit een onderwijsinstelling/ school
- iemand met een locatie

(en deze mensen moeten zich niet teveel van anderen aantrekken)

Maatschappelijke Businesscase

1. Onderwijsproces

1.1 Didactisch handelen

1.2 Onderwijstijd

1.3 Samenwerking

2. Schoolklimaat

2.1 Veiligheid

2.2 Pedagogisch klimaat

2.3 Leerkrachtprofiel

3. Onderwijsresultaten

3.1 Didactiek, resultaten en toetsing

4. kwaliteitszorg en ambitie

4.1 Kwaliteitszorg

4.2
Kwaliteitscultuur

5. Financieel beheer

5.1 Continuïteit

5.2 Doelmatigheid

5.3 Rechtmatigheid

Geld, tijd en geduld.....

**Kosten BGL per kindplaats 2023/2024: €
11.500,- per jaar (gemiddeld zitten
kinderen er 1 jaar).**

Verschillende vormen

1. De leerkracht wordt betaald uit het onderwijs, de zorgboerderij door een jeugdzorgindicatie
2. De gemeente koopt een aantal plekken in op basis van lumpsum
3. Het Samenwerkingsverband geeft een TLV af en de gemeente vult aan vanuit subsidie

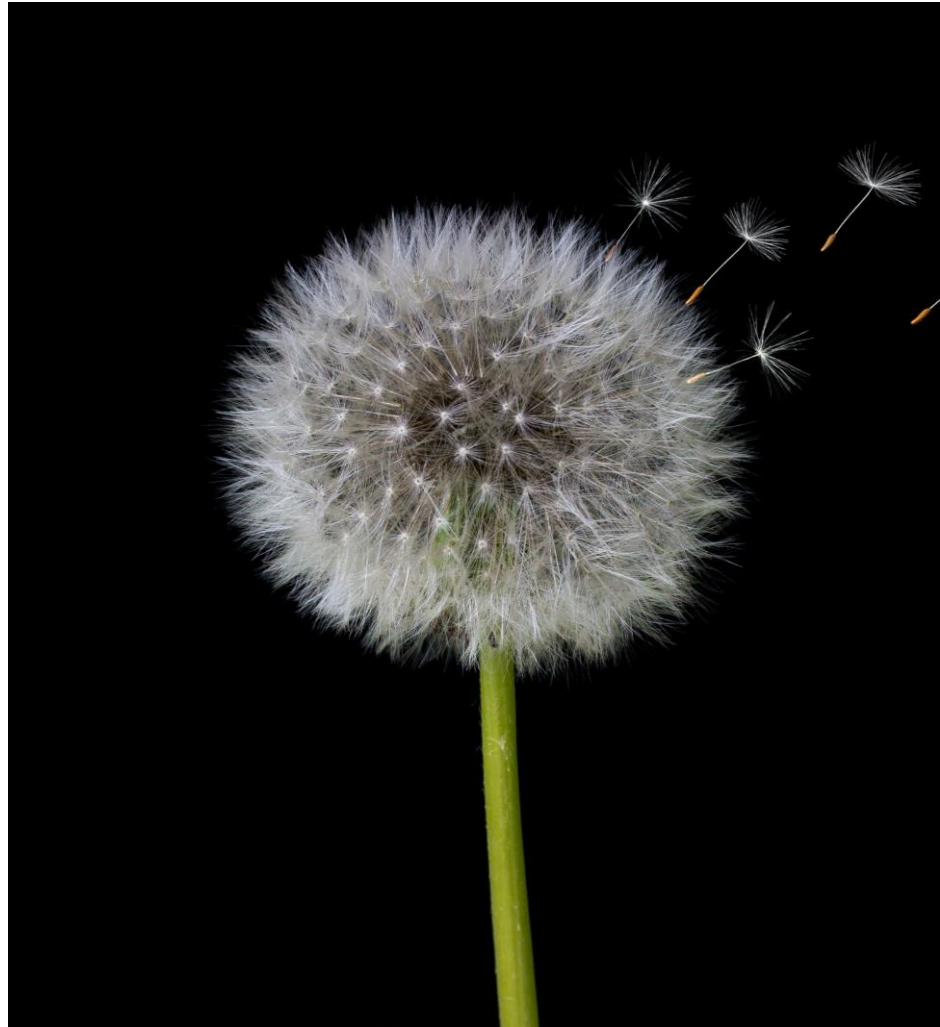
Deel de kosten

Uitvoering

Hoe dan?

**WAAROM
MOEILIK DOEN
ALS
HET SAMEN KAN**

Loesje

Altijd Leuk, een filmpje

